

„To se ještě uvidí,“ řekl Brice.

„Poradím vám něco jiného,“ řekla Corinne.

II

Vlak projížděl sněhobílou stepí mjíje zástupy žebravých mužíků, vracejících se z podzemního trhu v Goldzínu.

Špinavou noc vystřídalo denní světlo a Corinne se jala pozorovat krajinu. Ta si to zavčas uvědomila a skromně zalezla do blízké králičí nory.

Saturnovi Lamielovi zbývalo půl druhé ruky a jedna noha. Vzhledem k tomu, že meziřím usnul, nebylo ani pomyšlení, že by promluvil.

Vlak projel Goldzinem. Od Konostrova jej dělilo pouhých šest verst. Jakkoli byli Brice, Jacques a Raymond vyčerpaní, nepřestávali pocítovat silnou morální odpovědnost, visící na třech zelených nitích, každému na jedné.

Vagónem zaznělo poslední zvonění a Saturn sebou trhl. Brice upustil jehličí a Jacques se málem popálil o žehličku. Raymond pokračoval v soustředěném hledání jater, ale Briceův prak zanašel.

Saturn otevřel oči a namáhavě usedl; nepřítomnost levé hýždě ztěžovala rovnováhu. Přikryl rozdrácenou nohu skotským plédem. Boy jeho spolupustujících začvachtaly o podlahu.

Tehdy Saturn potřese hlavou hrívou a mile se usměje.

„Ze ale nejsem moc řečnej, co?“ řekne.

Vlak právě vjížděl do Konostrova. Tak jako tak tam všichni vystupovali.

I

Jacques Théjardin ležel v posteli a bylo mu mizerně. Chytil lazařinu, když hrál v průvanu na morózní floutnu. Komorní orchestr, jehož byl členem, neodmítal vzhledem k těžkým časům koncertovat ani na chodbě; ale jestliže to hudebníkům umožňovalo vzdorovat nepřízní doby, zhusta to zanechávalo stopy na jejich zdraví. Jacquesovi Théjardinovi nebylo dobře. Jeho hlava se protáhla jedním směrem a mozek tomuto pohybu nestál; prázdnota, která takto vznikla, se posléze zvolna zaplnila cizorodými tělisky, parazitními myšlenkami a podstatně méně konzistentní, dotíravou bolestí v podobě ostrých šupinek, které připomínaly sekanou kyselinu boritou. Chvillemi přepadával Jacquesa Théjardina kašel, a cizí těliska tvrdě bušila do jeho lebeční stěny, divoce vyražela po jejím zakřivení, jako když z vany vysplíchnou voda, a pak zase dopadala zpátky jedno přes druhé se skřípavým zvukem rozšlápnutých kobylek. Semtam praskla nějaká bublina a bělavé stopy titěrných šplíchnutí, měkké jak pavoučí útroby, hvězdně zářily na lebeční klenbě, dokud je nestuhl protuproud. Po každém náporu kašle Jacques Théjardin úzkosině vyčkával okamžik, kdy se rozkašle znovu, a sledoval z tohoto důvodu prchající viefiny na stupnici přesýpacích hodin, stojících na jeho nočním stolku. Trápilo ho pomyšlení, že nebude moci cvičit na floutnu, jak byl zvyklý; jeho ryt změkknou, jeho prsy nakynou a bude muset začít od nuly. Morózní floutna vyzádaje od svých cítělů dě-

sivou vůli, neboť naučit se na ni hrát je nesmírně obtížné, ale to málo, co se naučíte, můžete velice rychle zapomenout. Procházel si v duchu závěr osmnácté věty bémol, kterou právě studoval, a třílky v padesátém šestém a padesátém sedmém taktu mu přítížily. Cítil, že se blíží nový záchvat kašle a zakryl si ústa, aby alespoň něco z něho zadržel. Kašel stoupal, naplnil průdušnici a vyrazil mohutným, bouřlivým proudem; tvář Jacquesa Théjardina znachověla a jeho oči se podílily krví. Osušil si je cípem kapesníku; vybral si červený, aby ho nezašpínil.

II

Schodiště zavnělo. Schodištní konstrukce, vzeprná na kovových tyčích, se zachvívala jako gong; určité mu bytná nese lipový čaj. Když se pije lipový čaj pravidelně, nakonec ucpe prostatu, ale Jacques Théjardin to s lipovým čajem nepřeháněl a jistě se mu pošestí vyhnout se operaci. Bytné už zbývalo jen jedno patro. Byla to krásná, mohutná, pětařicetiletá žena. Její muž, který strávil dlouhé měsíce v Německu jako válečný zajatec, se po návratu zavedl v oboru instalace ostaného drátu, protože bylo načase, aby zase on zavíral druhé. Den za dnem vymezoval kravám na venkově životní prostor a jen zřídka kdy o sobě dával vědět. Vstoupila bez zaklepání a zářivě se na Jacquesa usmála. Přinesla čajník z modré kameniny a šálek a postavila je na noční stolek. Když se sklonila, aby upravila polštáře, její pootožený župan se rozlel nad mechovými stíny a Jacques ucítil prudkou vůni jejího ježatého mystéria. Zamrkal, protože pach ho udeřil do tváře, a ukázal prstem na dolíčné místo.

„Promiňte,“ řekl, „ale...“

Nedopověděl, protože ho přepadl silný záchvat kašle. Bytná si nechápavě drbala podbříšek.

„Totiž... ta vaše... věc...“ dokončil.

Abyste ho rozveselila, vzala do obou rukou jarý předmět a napodobila jím kachnu čvachtající v bahně; protože však nechtila, aby se Jacques znovu rozkašlal, špešně si přitáhla župan. Po mladíkově tváři se mihl chabý úsměv.

„Normálně,“ vysvětlil na omluvu, „to mám moc rád, ale teď mám pocit, že mi z těch všech zvuků, šumů a vůní praskne hlava...“

„Mám vám nalít trochu čaje?“ navrhla mateřsky.

Je-li to pusťla při nalévání cípky županu, znovu se rozevěřel Jacques poškádli breberku koncem lžice, a ta po ní najednou chňapla. Rozesmál se

tak hlasitě, že mu to poutřhalo plíce. Zlomil se jak skládací metr a zalapal po dechu; ani nevnímal, jak ho bytná učeně a hbitě poplácává po zádech ve snaze zarazit kašel.

„Jsem úplně pitomá,“ nadávala si, že ho rozesmála. „Mohlo mi to napadnout, že nemáte náladu na hraní.“

Vrátla mu lžičku, a zatímco pil malými doušky čaj šelmovské chuti a míchal si v něm cukr, přidržovala mu šálek. Spokl dvě tabletky aspirínu.

„Děkuju,“ řekl. „Zkusím teď usnout.“

„Přinesu vám ještě čaj,“ řekla bytná a složila naříkavě šálek a kameninový čajník, aby je mohla snáze odnést.

III

Náhle se prudce vytrhl ze spánku. Z aspirínu se zpotil: a jelikož ve smyslu Archimédova zákona ztratil váhu rovnající se objemu přemístěného potu, jeho tělo se nadvzdělo nad matraci a vzalo s sebou prostěradla a příkrývky. Vzniklý průvan četil louží potu, na níž se kolébal, a do boků mu narážely vlnky. Vytáhl z matrace zátku a pot odtíkl. Jeho tělo zvolna kleslo a znovu spočinulo na prostěradle. Z prostěradla se kouřilo jak z parního koně. Po potu zůstala matlavá sedlina, a on po ní klouzal, jak se snažil nazdvihnout a opřít se o houbovitý polštář. Hlava mu začala tlumeně vibrovat. Kdesi za mozkem se mu roztočily žerňovy a jaly se drtit substance dšodud poletující v prázdnotě jeho lebky. Pomalu zvedl ruce a opatrně si ohmatal hlavu. Deformace byla patrná. Jeho prsty sklouzly ze zátylku k napuchlým temenním oblastem, dotkly se čela, sledovaly strný okraj očí a doputovaly k spánkům, načež se věnovaly lícním kostem, které pod tlakem poněkud měnily tvar. Jacques Théjardin by moc rád viděl přesný tvar své lebky. Některé lebky jsou tak pěkné, zvláště z profilu, tak symetrické, tak kulaté. Když byl loni nemocný, dal si udělat rentgenový snímek, a všechny ženy, kterým jej ukázal, se na počkání staly jeho milenkami. To prodloužení vzadu a ta nepochlost kolem temenních kostí mu dělaly velké starosti. Že by morózní flouina... Jeho ruce se vrátily na zátylek a chvíli meškaly na místě, kde je hlava nasazena na krk. Kulový čep se otáčel nehlučně, byl poněkud ztěžka. S bezmocným povzděchem svěsil ruce podél těla, a vrtě svizně hýžděmi zprava doleva, vyhloubil si v doposud tvárném, ale už tuhoucím škráloupu pohodlný důlčec. Netroufal si dělat rozmáchlé pohyby, neboť když se opřel o pravou ruku, pot v matraci naráz přetekl zleva doprava, rozkomíhal

postel, a aby se Théjardin jakžtakž udržel nahoře, musel si přivázat kolem beder široký popruh z šedivého plátna. Když se opřel o druhou ruku, postel se totálně převrhla a soused pod ním mlátil do stropu vidličí na kývu: její vůně přitom vzlinala škvírami v prknech podlahy a zvedala Théjardinovi hlavu. Nechtěl vypustit mairáč na postelahu. Pekař na nároží mu za všech ten pot dobře platil: plný jím láhve s cuketou "Trudný znoj" a lidé si ho kupují, aby snáze spolykali chleba od erárního zásobování, spálený na devadesát devět procent.

"Už tak nekašlu," řekl si.

Jeho hruď pracovala pravidelně a šelst jeho plic byl už téměř neposřehnutelný. Opatrně natáhl pravou ruku a sáhl po floutně, ležící na židli u postele. Položil ji vedle sebe a pak jeho ruce zamířily k hlavě, sklouzly ze zátylku k temenním oblastem, dotkly se čela a sledovaly strmý okraj oční.

IV

"Bylo ho jedenáct litru," řekl pekař.

"Pár litrů jsem vybrýndal," omluvil se Théjardin. "Maurace není úplně vodotěsná."

"Není čirej," dodal pekař. "Bylo by správnější počítat to jako deset litrů."

"Tak jako tak prodáte jedenáct litrů," řekl Jacques.

"To jistě," řekl pekař, "ale nemám přitom čistě svědomí. To musíte vzít v úvahu."

"Potřebuju prachy," řekl Jacques. "Už tři dny jsem nehřál."

"Taky na tom nejsme nejlíp," řekl pekař. "Devětadvacet koní pod kapotou, to něco stojí, a služebnictvo mě přivede na mřížku."

"Kolik mi můžete dát?" zeptal se Jacques.

"Ksákru," řekl pekař, "domluvíme se na třech francích za litr a budeme počítat jedenáct jako deset."

"Přítlačte," řekl Jacques. "To je málo."

"Tak ať jsem škodnej," řekl pekař. "Půjdu na třicet tři franků, ale je to od vás lumpárna."

"Dejte mi je," řekl Jacques.

Pekař vytáhl z prkenice šest sedmi frankovců.

"Vraďte mi devět franků," řekl.

"Mám jen deset franků," řekl Jacques.

"Nevadí. Jsme vyrovnaní," řekl pekař.

Schoval peníze, zvedl kýbl a obrátil se ke dveřím.

"Nadějte mi další," řekl.

"Ne," řekl Jacques. "Už nemám liorečku."

"Smůla," řekl pekař a odeslél.

Jacquesovy ruce zamířily k hlavě. Začal si hladit deformované kosti. Zkoušel nadzdvihnout lebku; byl by rád věděl, kolik přesně váží, ale musel si počkat, až bude úplně zdrav. Taky mu přitom vadil krk.

V

Ztěžka odhrmul příkrývky. Před ním se táhly jeho hubené nohy, v důsledku pětidenní nehybnosti celé zprohýbané. Nevzrušeně je pozoroval, zkoušel je vyhladit dlaní. Pak to vzdal, posadil se na kraj postele a namáhavě vstal. Kvůli nohám přišel o dobrých pět centimetrů. Vypjal hruď a uslyšel praskání žeber. Lazařina se na něm podepsala. Dlouhé zplihlé záhyby županu mu visely přes vychrtlé hýždě. S těmi změklymi rty a s těmi oteklými prsty už nemohl hrát na morózní floutnu, to mu bylo hned jasné.

Deprimované kleš na židli, s hlavou v dlaních. Jeho prsty mechanicky ohmatávaly spánky a těžké čelo.

VI

Šéf orchestru, ve kterém Jacques hrál, stoupal po schodech; postál minutu přede dveřmi, přečetl si vizitku a vešel.

"Dobry den," řekl. "Tak co, je to lepší?"

"Hned vstanu," řekl Jacques. "Jsem celý hadrový..."

"Na schodišti je něco cítit," řekl šéf.

"To je bytná," řekl Jacques. "Nikdy si nezavře župan..."

"Pěkná vůně," řekl šéf. "Jako králičí remízek."

"Ano," řekl Jacques.

"Kdy si s námi zahraješ?" zeptal se šéf.

"Máte něco?" zeptal se Jacques. "Nechtěl bych už brát na chodbě. Koneckonců, komorní hudba je komorní hudba..."

"Chceš tím snad říct, že za to můžu já, že jsi chytil lazařinu?" řekl šéf.

"Všichni jsme přece hráli na chodbě..."

„Já vím,“ řekl Jacques, „ale jen na mě tam táhlo, proto vám nic nebylo.“
 „Máš hloupé řeči,“ řekl šéf. „Ty jsi byl ostatně vždycky převít.“
 „Nebyl,“ řekl Jacques, „ale nebaví mě být nemocný, na to mám právo.“
 „Měl bych tě vyměnit,“ řekl šéf. „Nemůžeme hrát s chlapem, kterému není nic rechi.“

„Vždyt,“ řekl Jacques, „jsem málem chcípnu!“

„Neství mě,“ řekl šéf. „Já za nic nemůžu. Kdy se mužš vrátit?“

„Nevím,“ řekl Jacques. „Jsem celý hadrový.“

„Trochu to přeháníš,“ řekl šéf. „Takhle se nedá pracovat. Řeknu Albertovi, aby to vzal za tebe.“

„Dej mi ty dva honoráře, co mi dlužíš,“ řekl Jacques. „Musím zaplatit bytné.“

„Nemám u sebe prachy,“ řekl šéf. „Měj se. Zajdu za Albertem. Ty jsi noc velkéj převít.“

„Kdy ty prachy dostanu?“ řekl Jacques.

„Neboj se... Dostaneš je,“ řekl šéf. „Já jdu.“

Jacquesovy prsty bloudily po čele a oči měl přivřené. Tak asi čtyři kila, to by tak mohlo být...

VII

Malý lihový váříč zdatně bručel a voda, rozčilená tím hlukem, se v hliníkovém hrnci rozírásla. Na tak lehoučký váříč to bylo moc vody, ale vše nasvědčovalo, že se nevzdá.

Jacques čekal na židli. Aby se zabavil, trochu cvičil na floutnu. Pokaždé minul bé o dva centimetry, ale nakonec je chytil a vítězoslavně je rozmáčkl mezi prsty. Dosiával se do formy.

Přestal, protože bolest v hlavě se taky dostávala do formy. A voda začínala vřít.

„Možná že víc než čtyři kila,“ řekl si. „Uvidíme...“

Nato vzal velký nůž a uřízl si hlavu. Hodil jí do vroucí vody a přidal trochu sody, aby váhu nezfalšovala nečistota. A pak umřel, ještě dříve než to dokončil, protože tohle se odehrálo v roce 1945 a lékařství ještě nebylo na té úrovni jako dneska. Vystoupil na nebe ve velkém kulatém obláčku. Neměl proč jít jinam.

Ozval se zvonek, ale nemohla to být Jasmína, ta zrovna byla se svým milencem nakupovat v jednom pochýbném kšeftě. A taky to nemohl být strýček, protože ten před dvěma roky umřel. Pes zvonil dvakrát a já jsem měl klíč. Takže musím přijít na něco jiného. Bylo to zvláštní zvonění: těžkopádné... trochu dusné... ne, spíše hutné... pomalé a masné.

Čili instalatér. Vstoupil, na rameni řemen, na řemeni podřádnou brašnu z kůže cheiplého býložravce, v brašně znělý kov.

„Koupelna je támhle,“ pravil s gestem lučštníka.

Neptal se. Konečně mi objasnil, kde se v tomto bytě nalézá koupelna, kterou bych mohl, nebýt jeho poznámky, ještě blůhvíjak dlouho lokalizovat bez nároku na onu přesnost, jež naráz vysvitla z jeho krátké věty.

Ježto Jasmína byla pryč, ježto můj strýc byl mrtev a ježto pes – obvykle – zvonil dvakrát, v domě bylo v tuto denní hodinu jen mých jedenáct synovců a neteří, zabraných v kuchyni do hry s plynovými kamny, a jinak tu panovalo naprosté ticho.

Instalatér dorazil složitou oklikou, odvíjející od jeho gesta, do salónu. Nasměroval jsem ho proto správně a dovedl jsem ho až do koupelny. Když jsem chtěl vstoupit spolu s ním, zabránil mi v tom; nikterak hrubě, avšak s rozhodností, již se vyznačují odborníci.